XI. évfolyam. Csáktornya, 1894. szeptember 2-án 35. szám.

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tiszti önsegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dükes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Horndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Az iskola és az élet.

A polgári leányiskolát közoktatási szempontból általában csak mint középtanfolyamot szokták tekinteni, melyben elméleti előkészültséget nyer a leánynövendék arra, hogy az ugynevezett női szaktanfolyamokra legyen bocsátható. S a polgári leányiskolák mai vezetésében általában az a szellem az irányadó, hogy az oktatás minden igyekezetét arra összpontositsa, hogy a növendék az elméleti ismeretekben kifogástalan előkészitést nyerjen.

Midőn a nőnevelés szempontjából a polgári leányiskola hivatásával szemben fölállitott ezen tapasztalatokkal foglalkozunk, akkor egyszersmind az élettel számolunk, s ugy találjuk, hogy mind azok egy oldalulag és ferdén fogják fel a leányiskolák hivatását, kik abban semmi egyebet nem látnak, mint egy női közép tanfolyamot.

Egy intelligens körben élő nőnek az iskolai ismeret és tudományos müveltség csak nagyon is kivételképen való arra, hogy belőle éljen és általa magának egsistenciát biztositson, hanem szükséges ez azért, mert általános müveltség el nem képzelhető a nélkül, hogy az ember a tudományos világ nagy körvonalait ne ismerje. Már pedig egy intelligens körben élő nő az általános müveltség követelményei alá esik s igy birnia kell mindazon ismereteket, melyeket ezen kör igényképen tart fenn mindazokkal szemben, kik itt helyet követelnek maguknak.

Kétségtelen tehát az, hogy a polgári leányiskola az élettel szemben egy befejezett tanfolyamnak tekintendő, miért is itt a vezérelvnek oda kell törekedni, hogy az a leánynövendék, ki a polgári leányiskolát elvégezte, annyi ismeretet vigyen ki az életbe, a mennyi föltétlenül megkivántatik arra, hogy a nő nemcsak mint feleség, anya- és gazdasszony, de mint a müvelt társadalom tagja is, csorba nélkül tölthesse be szép és nemes hivatását. S épen azért a polgári leányiskolai oktatásnak nem arra kell törekedni, hogy a növendékek az elméleti ismeretekben vegytani pontossággal tudják felállitani a tudomány elveit és szabályait, hanem hogy a szabályok általános körvonalainak ismerete mellett, a tudományos világban az általános müveltség által megkövetelt széles tárgyismerettel birjanak. Tehát nem az a fő, hogy ha keveset tudnak is, de a tudásnak meg legyen a biztos alapja a szakismeretben, hanem hogy sokat tudjanak, hogy mikor az életbe kimennek: a nő előtt csak azért, mert ő nő, ne legyen teljesen terra inkognitó a tudomány egyetlen ága se.

Ezt kivánja az általános müveltség. Épen azért a polgári leányiskola ne szakszerüleg tanult, hanem müvelt nőket igyekezzék nevelni, s ez csak ugy érhető el, ha itt az oktatás szelleme felszabadul a tudományos pedanteria chablonos szabályai alól s a nevelés szabad szárnyakat nyer, mely nem az ok és okozat közötti összefüggés vegyelemzésében mélyeszti és fárasztja ki az elmét, hanem egy leányiskolai növendék látókörének megfelelően könnyebb rendszerbe szedi össze s játszva állitja egybe az ismeretek azon halmazát, melyekre nem a tudomány, hanem az élet szempontjából van szükségök.

Szóval a társadalomnak nem tudományos, hanem müvelt lelkü nőkre van szüksége s a női müveltség hivatása nem az, hogy a szakismeret csalhatatlanságával kösse és oldja a tudomány szálait, hanem hivatása, hogy a mindennapi élet körén kivül eső kérdésekben ne álljon egészen tájékozatlanul.

Az általános müveltség nem feltételezi azt, hogy meg tudják határozni, minő vegyelemzési ellentét jut érvényre a márványban és kvarczban, hanem az a fő, hogy ha elénk tesznek három darab követ, meg tudjuk különböztetni egymástól.

A polgári leányiskola oktatási rendszere és vezetési szelleme tehát csak akkor felel meg az élet követelményeinek, ha vezérelvként azt veszi, hogy a nő minden iskolai ismeretét a polgári iskolában nyeri

A „Muraköz" tárczája

Fürdői levél.

(Gleichenberg, aug. hóban.)

Gleichenbergnek ma annyi vendége van, mint még soha! A honnan e sorokat önöknek küldöm a méltóságteljes D'Orsay-villa demokratikus padlásszobájából (a mi fölött ne méltóztassék mosolyogni, mert a D'Orsay villa valóságos magyar irói „tuskulanum." Például, hogy csak többet ne mondjak, alattam két emelettel lakott Mikszáth Kálmán) — oda behallszik az esplanadeon zajvajgó élete, pedig a stajer égbolt ultramarinját ismét a rozoga iróasztalomtól, a nyitott ablakon át, szintén elérni vélem.

Nagy szezon van. A podgyászos társzekerekről Eifel tornyokat hevenyésznek a piczulák fölkent londirjai, a vendégek ömlenek és szinte nyüzsgünk az ember-sokadalomban. A szezon eme virágjában a göthösök fürdője elvesztette szamaritánus jellegét, bár még mindig szürkélik a pauperizmus görcsös egészség-keresése, de a plutokráczia olyan smuckosan csillog, hogy egy a nemzetgazdaságtannal foglalkozó társam véleménye szerint, ma Gleichenbergben a ragyogó ékszerek értéke másfél millió forint.

És tisztelettel alólirott, ki bár tüdő-foltozó szándékokkal jött Gleichenbergbe és ki 1 kilo 8 déka horribilis hizással az 51 kiló nem remélt sulyáig bátorkodott meggyarapodni, nem is kesereg a miatt, hogy a kies szelid lejtőkön most oly zajos élet hullámzik. Unni nem unja magát az ember, a ki maga is részt kér, vagy a ki csak figyelmes nézdelője e tarka embervásárnak, az eleget foglalkoztatia szemét s igy csak lepörög az a négy öt hét, a mire az otthon édes vágyaival megyünk vissza.

Valóban nagyon soknál szemlátomást lehet látni a gyarapodást. A minap elkövettem azt a riporteri indiskrécziót, hogy meglestem Mikszáth Kálmánt, a mint kenyeres társammal a vidéki ujságirásban Boros Samuval piquetiroztak, szinte láttam mint formásodik a zseniális magyar elbeszélőnek második rendbeli tokácskája, arczulata meg olyan gömbölyu, mint ha nem is magyar iró, hanem a székesfehérvári káptalannak lenne tagja. Gyarapodunk itt megannyian, legfőlebb a verseiben és testi mivoltában világfájdalmas Ignotus marad oly keszeg-husu, hogy a zseniális palócz nyomán az egész fürdőben „rosz materiának" hivják. Egyébként hallatlan sikerekről beszélnek, van egy honvéd kapitány, a ki nyolcz kilóval nehezebb testtel megy haza a vékonydongáju sápadt menyecskék nem kis boszuságára, a kik üveg-csöveken kiapadhatatlan türelemmel szivogatják a Klauseni forrás vastartalmu vizét.

Mindez eddig igen szép dolog. De gondolják csak meg, hogy két hetenként a pazar elegánczával berendezett kur-szalonban szombaton — hjorrendum dictu — bálak vannak. Hát hiszen mért ne volna? Hiszen sok itt az egészséges. Persze sok! Egy pesti redoutbál valósággal szégyelje magát. A négyesekre százanként állanak meg a párok és van benne valami tragikomikum, mikor egy egy figuránál vagy a táncos, vagy a táncosné kér bocsánatot és a szalon ama horgony-edényeihez megy, mely oly szomoru jellege a gleichenbergi fürdőnek, hogy a pájcslijára rakodott váladéktól szabaduljon.

A természet a fasor helyén a német számitó szellem rafinált dolgai vesztegetik meg a szemet. Nincs az az eldugott hely, a hol a német pepecselő kultura nyomai ne lennének. És valóban jól esik ez a gondosság, az a korral való haladás, a melyet fájdalom, a mi magyar fürdőink nem fognak egyhamar tulérni és tulszárnyalni. A savó és forrásviz kura, a friss tehén és kecsketejnek kiszolgáltatása, a fenyő és sótürdöt, maga a hidegviz-gyógyitéset gondos berendezésü, leginkább ez utóbbi hagy kivánni valót fönn, mert a kabinjai a mai kereslethez képest nem elegendők; de hát épen most értesülök az igazgatótól, hogy már jövőre a hidegvizosztályt megbővitik és tökéletesitik.

Abból a körülményből, hogy fölösen vannak itt a társadalom szegényebb osztályai is, megállapitható, hogy Gleichenberg nem lehet drága fürdő. A minthogy nem is drága, lakást 1 frton kesdve 8 frtig napjában lehet kapni, az étkezés a magyar vendéglők árszabályait nem igen haladja tul. E tekintetben tehát ne tartson vissza senkit a kényszerüség, ha orvosa a fürdőt javalja mert a mi a sikert illeti, ez szinte kilátásba helyezhető. Mióta itt vagyok, igazán sok roskatag embert láttam, mint szedi föl magát, köztük persze legnagyobb örömmel magamat, ki azzal a boldog tudattal röpülök vágyaimnak sólyomszárnyán és a MÁV-on haza, hogy a fátum enged még élnem egy pár telet.

Hölgyeim és uraim, az önök 51 kilós tisztelőjének duzadó reménye ez!...

Verner László.

és ugy annyi ismerettel bocsátja az életbe növendékeit, mennyi egy müvelt körben élő nőnek szükséges arra, hogy mint anya, feleség, gazdasszony, szóval mint a család lelke, mint a müvelt társadalom tagja, mint honleány, az élet küzdelmében reá váró nagy és nehéz feladatnak ugy felelhessen meg, mint a költő mondja: »Nő, ha betöltöd csorba nélkül szent hivatásod, környezeted boldoggá teszed, hazádnak oszlopa vagy!«

Különfélék.

— *Dr. Wlassits Gyula*, választókerületünk orsz. képviselője fogadtatásának megbeszélése és előkészitése ügyében m. hó 29-én Csáktornyáról és vidékéről szép számban jelent meg a közönség. A dr. Krassovetz Ignácz elnöklete alatt megtartott értekezlet elhatározta, hogy felkéri Csáktornya város képviselőtestületét, miszerint a fogadtatás ügyét vegye kezébe és azt rendezze. Pruszácz Alajos városbiró m. hó 30-án összehivta a képviselő testületet s a hivatalok s tantestületek fejeit. Ez értekezleten kimondatott, hogy a fogadtatást a város képviselőtestülete veszi kezébe s a maga körébe vonja a vidékről vasárnap összegyülendő választók részéről a kijelölendőket. A bizottság elnökévé — mint halljuk — Krasovetz Ignáczot, társelnöknek Pruszácz Alajost, alelnöknek Hirschmann Leót, jegyzőnek Zrinyi Károlyt akarják jelölni. A képviselőt Pruszátz Alajos üdvözölné s a beszámolásra Wollák Rezső kérné föl.

— *Tanitóválasztás.* A szoboticzai üresedésben volt másodtanitói állásra Terbócz Béla okl. tanitó választatott meg.

— *Esküvő.* Szilágyi György csáktornyai kir. postatiszt m. hó 29-én tartotta esküvőjét Grész Elek nyug. kör. egyző kedves leányával Riza kisasszonynyal. Az esküvő után Grész Elek ur házánál vacsora és táncmulatság rendeztetett, melyen a rokonság és jóbarátok hajnalig vigadtak. Számos felköszöntő mondatott el föleg a fiatal párra és az örömszülőkre. A fiatal pár a lakodalom után Erdélybe utazott. Boldogság kisérje egész életük utját!

— *Eljegyzés.* Sárközy Sándor a csáktornyai zenetársulat karmestere eljegyezte özv. Hellige Katalin magánzónő Mária leányát Gráczban.

— *Meghivó.* A csáktornyai szépitő-egyesület 1894. évi szeptember hó 9-én délután 2 órakor az ujvári-ut melletti »Jalsa«-erdőben (rossz idő esetén a »Hattyu« vendéglőben) Nagy Népünnepélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. Programm: 1. Szeptember 9-én d. u. 2 órakor a gőzmalomtól kinduiva kivonulás a varazsdi zenekar játéka mellett a népünnepély helyére. 2. d. u. fél 3 órakor a Zrinyi térről kiinduló bérkocsik fognak közlekedni, melyek a közönséget 10 krjával szállitják ki az ünnepélyhez. 3. Az ünnepély szinhelyén lesz: Ördögmotola, Panoráma, Versenyfutás, Mászfák mászása, Tréfás sorsjáték, Kormányozható léghajó, Elefánt, Négerpár feleresztése stb. 4. Táncz két csoportban a helybeli és varazsdi zenekar játéka mellett. 5. Első és izletes ételekről, italokról és a szükséges evőeszközökről a rendezőség gondoskodik. Felállittatnak: champagner-cognac-, ásványviz-, frankfurter-, kenyér-, stb. csarnokok, török kávéház, laczikonyha. 6. Este: bengáli fény és Stuver-féle tüzijáték. Belépti-dij személyenkint 20 kr. Az ünnepély kellemetlen idő eseetén este 7 órakor 50 kr. beléptidij mellett a »Hattyu«-vendéglő termeiben tartatik meg, mely esetben a csáktornyai zenekar hangversenyt rendez. A hangversenyt táncz követi. A népünnepély tiszta jövedelme a város szépitésére fog fordittatni, mely czélra való tekintetből a felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— *A Gáspárics-obeliszk* e hét folyamán felállittatik Leleplezési ünnepély nem fog tartatni, hanem ha az obeliszket körülvevő diszes vasrácsozat is elkészül és Gáspárits életére vonatkozó hiteles adatok mind megszereztetnek s ezen adatok alapján hiteles életrajz magyar és horvát nyelven kiadható lesz: az obeliszk ünnepélylyel megkoszoruztatik. Az obeliszk nagyon csinos és ügyes munka; becsületére válik Tersztenyák, perlaki születésü nagy-kanizsai kőfaragónak és müvésznek s diszére Perlak városának.

— *A Gáspárits-obeliszkre* legujabban a Pecsornik Frigyes féle vendéglő asztaltársaság hét frtot gyüjtött össze s küldött be szerkesztőségünkhöz. Ez az ujabb adomány a perlaki bizottsághoz lett áttéve mely összeggel együtt a csáktornyai bizottság gyüjtésének eredménye 179 frt 86 kr.

— *A csáktornyai állami* tanitóképezdébe felvételre folyamodott szàznál több növendék, kik közül felvétetett mind a négy évfolyamra 97; még pedig az első osztályba 28, a másodikba 27, a harmadikba 25, a negyedikbe 17. A javitóvizsgálatok szept. 4-én lesznek. A jelentkezés 4-én és 5-ikén történik, a tanév 6-án kezdődik.

— *Értesités.* A helybeli községi elemi népiskolában a 1894—95. tanévi beiratások szeptember 1, 2 és 3-án reggel 8 órától déli 12-ig és délután 2-től 5-ig a népiskola harmadik osztályában fognak eszközöltetni. A beiratásnál minden szülő vagy helyettese tartozik gyermeke keresztlevelét vagy születésének anyakönyvi kivonatát bemutatni; azt a t. szülők és gyermekeik érdekében kérjük. Az I-ső osztályba csak azon növendékek vétetnek föl, kik életkoruk 6-ik évét 1894. évi szept hó 1-ig már betöltötték. Az ünnepélyes isteni tisztelet szept. 4-én reggel 8 órakor leend, délután pedig a fölviteli- és pótvizsgálatok fognak megtartatni, melyek dijmentesek; pótvizsgát tehet — szülője vagy gyámja jelenlétében — 1 vagy 2 tantárgyból elégtelen (5-tös) jegygyel biró növendék. A rendes időben meg nem jelenő tanulók ugy a pót-, mint a fölviteli vizsgálatoknál 2 frtnyi dijat fizetnek, mely összeg jótékony czélra fordittatik. Vidéki tanulók 6 frt tandijt fizetnek, mely összeg azonnal lefizetendő. A távolabb lakó szülőket tisztelettel figyelmeztetjük, hogy jövőben sem lesz megengedve a tanulóknak egész napon át az iskola épületben tartózkodni, miért is azok nappali elszállásáról gondoskodjanak jó előre, hogy az iskolába való járás akadálytalanul folyhassék. A miniszteri rendelet alapján fizetendő 15 krnyi összeg a t. szülőktől beiratás alkalmával fog beszedetni. Csáktornya, 1894. aug. 28. Az igazgatóság.

— *A képezdei köztartáshoz* szükséges pékesütemény szállitását Rosenberg Lajos nyerte el, a ki egy 9 grammos zsemlyét $1^3/_4$ krajczárért, egy 125 grammos kenyeret 13 krajczárért ajánlott szállitani. A husnemü szállitására Nuzsy Mátyás adott be legjutányosabb ajánlatot, a ki a marha-, borju- és sertéshus kilóját 40 krajczárjával fogja szállitani. Beadatott összesen 5 ajánlat.

— *A S. K. E.* érdekében dr. Wassics Gyula egyetemi tanár ur elnöklete alatt folyó évi szeptember hó 8-án délután 5 órakor a perlaki „Társas Kör“ nagytermében értekezlet tartatik, melyre a „D. K. E.“-be belépett tagokat külön is meghivta a bizottság.

— *Áthelyezés.* Wágner János csáktornyai áll. tanitóképezdei segédtanárt a kunfélegyházi áll. tanitóképezdéhez ugyanazon minőségben a vallás- és közoktatásügyi minister ur áthelyezte.

— *Mura-Szt.-Mereszten* állami iskola fog a legközelebb felállittatni. Kir. tanfelügyelő mult vasárnap tárgyalt ebben az ügyben a helyszinén Oszterbueber László birtokossal, akinek a házát szándékoznak erre a czélra bérbe venni. Két tanitói állás fog itt szerveztetni. Ebbe az iskolába járnának a szt.-kereszti, mikófalvai és bányavári tanulók, kik szám szerint mintegy 150-en nem részesülnek az iskoláztatás áldásaiban.

— *A zalamegyei önk. tüzoltószövetség* uj tisztikara: Mayer István (Z.-Egerszeg) elnök, Harós Mihály (A.-Lendva) alelnök, Nagy Antal (Z.-Egerszeg) titkár, Stefanecz József (Zala-Egerszeg) pénztárnok. Választmányi tagok: a) rendesek: Koháry Jószef (Szt.-Gróth), Knorczer György (Nagy-Kanizsa), Szeiverth Antal (Csáktornya), Pöltz Pál (Keszthely), Kovács Gyula (Légrád), dr. Kelemen Károly (Sümegh), b) póttagok: Alszeghy Alajos (Csáktornya), Sztanovszky Nándor (Czesztreg), Hajdu György (Kis-Komárom), Tóth Sándor (Perlak) Pozsgár Gyula (Véged), Stárzainszky György (Galambok), Kozáry Aurel (Zalabér).

— *A muraszombati* gazdasági fiókegylet a — vasmegyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó 1894. évi augusztus hó 24-én Muraszombaton — az országos vásár alkalmával — dijazással egybekötött nemzetközi jellegü lóvásárt rendezett abból a czélból, hogy a lovak értékesitését elő mozditsa és serkentse a gazdaközönséget, hogy mentől jobb minőségü lovak tenyésztésére törekedjék. A dijazásnál különös tekintettel voltak a nóri (muraközi) fajra, mely fajból a muraszombati gazdasági fiókegylet az 1896. évben rendezendő kiállitásra jelölt néhány darabot. A milleniumi kiállitásra kijelölt lovak tulajdonosai 1896-ig évig segélydijt is fognak kapni, a kiállitásra történendő szállitás költségeit pedig a megyei lótenyésztési választmány viseli.

— *Ingyenes facsemeték.* A földmivelési minisztérium azoknak, a kik kopár vagy futóhomok területeket be akarnak erdősiteni, az idén is ingyen csemetéket juttat, a jelentkező épen csak a mérsékelt szállitási dijat viseli, a kik tehát e csemetékből részesülni akarnak, 50 kros bélyeggel ellátandó kérelmüket, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. nagyságu, mely talajnemhez tartozó terület, mely fajból való és hány éves csemetékkel óhajtanak beültetni s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt, mely vasuti állomásra s a jövő év tavaszán avagy őszén küldendők-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb folyó évi deczember hó végéig a földmivelési miniszteriumnál adják be azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősitése szüksé-

ges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A kérvények benyujtására megszabott határidőn tul elkésve beérkező, avagy fentebbi kellékeknek meg nem felelően felszerelt folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

CSARNOK.

Sötét felhő . . .

Sötét felhő tornyosodik az égen,
Volt szeretőm, de elhagyott a héten
Én Istenem, én teremtőm;
Minek is van szerelem?
Vagy ha már van — ne lenne az
Soha-soha gyötrelem!

Hütlen babám; ne kinozd a szivemet!
Felejteni, ugy sem tudlak tégedet —
Én Istenem, én teremtőm!
De sokat is szenvedek;
A mióta téged hütlen,
Oly igazán szetlek . . .

Szépen szól az est-harangszó imára —
Belevegyül egy kis leány sirása.
Olyan rémes ez a két hang
Együttesen én nekem:
Én Istenem, én teremtőm!
Minek is van szerelem!?

Farkas Károly.

A bánatos betyár.

Fakó lovam, csak előre!
Nem messze van a becsali csárda . . .
Három óra és egy negyed;
Ott leszünk, ott s ihatunk bujába!

Kökényszemü csaplárosné!
Értsük egymást gyönyörü angyalom!
Szénát, zabot a lovamnak,
Nekem meg bort, mert igen szomjazom

„Hej galambom, puszták fia!
Hozta Isten ilyen késő este . . .
Fakó lova, de tejtékos —
Hova hova? Talán ki a lesre.“

»Bort ide az Árgyilusát!
Csaplárosné — eszem a zuzáját,
Három éve, hogy nem láttam:
Piroza-pozgás, kerekded orczáját.«

„Elég nem szép, hogy oly ritka
Vendégem lett — két, vagy három évben
— Lófuttában — egyszer néz meg —
S akkor is csak az éj sötétjében«.

Ne foytassa — szép csárdásné —
E szavait, az egekre kérem;
Bort ide már a kupába!
Enyhet, vigaszt csak ez nyujthat nékem.

»Ejnje szivem! de roszul van —
Szabad tudnom a lelkét mi bántja?
Talán bizony elhagyta a
Kökényszemü, szende Mariskája?!«

Hagyjuk, hagyjuk — ami e mult,
— Szép csárdásné, szivem violája!
Az már többé vissza nem jő;
Vessünk fátyolt örökre reája! . . .

Vén czimbalmos, az áldódat!
Ne nyujtózz ott — a kályha sarokba' —
Csengő-pengő száraz fádat
Tedd előmbe, ide az asztalra!

Megállj öreg! Igyunk előbb,
S aztán verjed ezt a nótát szépen:
„Bánatos a betyár nagyon,
Mert csillaga nem ragyog az égen“.

Farkass Károly.

Az öreg lò panasza.

(Az állatvédő egyesületnek).

Már mióta álldogálok!
Hideg, zord a levegő
És az eső csak ugy szakad,
De a gazdám még se jő.

Bent a meleg korcsmában ül
S iszik egyre; szomja nagy!
Engem pedig sötét éjjel
Ehen, somjan állni hagy.

Mért nem fogott engemet ki?
Istállóba mért nem vitt?
Mért kell nekem annyit állnom?
Mért kell nekem fáznom itt?

Minthogy nagyon öreg vagyok,
Nem törődik velem már;
Ha kidülök, ő nem bánja,
Hiszen értem már nem kár;

Ha intik, hogy jobban bánjék
Velem, igy szól és röhög:
»Ha föllfordul, majd veszek mást;
Olcsó ily vén lusta dög!«

Jól esnék-e vén korában
Az én drága gazdámnak,
Ha más durva emberek majd
Vele is igy bánnának?

Sok évi hü szolgálatom
Jutalmául dögnek hiv;
Hogy lakhatik emberben ily
Hiladatlan durva szív?

Thewrewk Árpád.

Mikor már késő.

— Rajz. —

Irta: Bibó Lajos.

Nem tünt fel senkinek az egész városban, hogy Ligeti Bélánának udvarlói vannak, kik körülrepkedték a szép asszonyt, mint az éji lepke a lobogó lángot.

A férj is megszokta, hogy nejének udvaroljanak, ez őt is ingerelte s tudta, hogy a sok üres és mézes beszéd után, ő következik a sorra.

A kivánatos szép asszony meg kimondhatatlanul szeretett kaczérkodni a férfiakkal, különösen Zádori Jenövel, egy komoly, magas, halovány emberrel, ki veszedelmes vágygyal, szomjas sóvárgással csüngött az ő beszédes, rózsaszinü ajkain, hanem érthetetlenül gyáva, félénk, bátortalan volt.

Lett volna ezer alkalma hozzá s még sem vallotta be eddig a szerelmét.

Egyszer azonban ugy ősz tájékán, mikor a kert fái már pergették avult lombjaikat, ott sétálgatott a szép asszonynyal a hársak alatt, ki fáradtan dőlt bele a puha pázsitba ügyesen, ingerlően, hogy a piczi, atlasz-czipőcskék ingerlően kaczérkodtak elő a redős ruha alól.

Zádori Jenő ki évek óta ábrándozott a szép asszonyról, oda vetette magát a parányi czipőcskék elé.

— Asszonyom, ha kinevet, ha elüz is maga mellől, megvallom, hogy szeretem önt, meghalok utána!

— Engem?... De hát Jenő, az Istenért, honnan jut ehez az örült, bolond gondolathoz? — s éles, csengő kaczaja áthat a lombokon s ugy verődik vissza a pavillon távoli faláról.

Zádorit ez a bohókás kaczaj megszéditi egészen.

Merészen, szinte lehetetlen bátorsággal öleli át a szép asszonyt s összecsókolja a kezét, azokat a delejes, ingerlő fürtöket, a mi szomját még inkább növeli, izgatja.

— Szeretem, imádom önt, Irma!...

— Soha!... soha! — kiált kipirultan Ligeti Béláné s bágyadtan, kimerülten ismétli még egyszer, hogy: — soha!

Zádori megdöbben, homlokán végig borong a hideg.

— Bocsásson meg, asszonyom, izgatott voltam, hosszu évek titkos szenvedése adott okot és alkalmat arra, hogy elfeledjem, miszerint önnek férje van!...

A szép asszony felál, kuszált haját rendbe hozza s mosolygós arczczal, ragyogó szemekkel parancsolja:

— Most már menjen, rossz fiu, ne lássam többet, haragszom magára!

Pedig nem haragszik.

Selyem szempillái alól nevetve néz a halovány emberre s bucsuzóul megszoritja a kezét.

Hanem aztán éjszakákon, magános estéken, mikor a férje nincsen otthon, s ha véletlenül mellette van is, száraz, unalmas, egyhangu üzleti dolgokkal mulattatja a szerelmes asszonyt, sokszor eszébe jut a Jenő, a kinevetett, elutasitott, megszégyenitett ember. A hosszu téli esték egyikén nagy, előkelő társaságot gyüjtött össze a háznál, melyre meghivták Jenőt is, ki a Kenderessy családdal jelent meg s ugy mutatta be magát, mint Kenderessy Margit vőlegényét.

Vőlegényét?

Ez a szó ezerszeres kinnal vonaglott végig a szép asszony lelkén s akkor este szokatlanul sokat táncolt Jenövel, szinte kényszeritette rá az ifjut.

Margittal táncolhat még ugy is eleget, velem soha!

— Asszonyom!...

— Ne vonakodjék, aztán meg beszélni is szeretnék magával, még ma utoljára! — s vonta magával az ifjut az egyik parányi mellékszobába, melyben kellemes félhomály derengett.

— Irma!

— Jöjjön, most már én kérem, ne szóljon semmit.

Mikor magukra maradtak, a szép asszony megragadta a Zádori kezeit s oda borult a keblére.

— Maga megcsalt engem, Jenő! Felhasznált egy pillanatot életemből, hogy felkeltse alvó érzelmeimet s mikor ezekkel már nem birok, akkor azt mondja hidegen részvétlenül, hogy megnősül, hogy boldoggát tesz mást...

— Ezt akarta csak mondani, asszonyom?

— Jenő!...

Zádori arcza tüzes és sötét lett s kalapja után nyult, hogy véget vessen a komédiának.

— Maradjon! — mondotta hevesen az asszony. — Mondjon le erről a házasságról s maradjon nőtlen ... Jenő, én — szeretlek téged!...

Az ifjunak hideg mosoly vonaglott ajkán, mig az asszony reménytelen hangon könyörgött.

Zádori nézte egy két perczig a rimánkodó nőt, ki a megsemmisülés örvényébe akart rohanni, azután elhárította magáról az ölelő karokat.

— Asszonyom, sem én, sem ön, nem lehetünk egymáséi soha! Önnek férje van, nekem maholnap feleségem lesz! Hanem annyit vigasztalásul mondhatok, hogy ma is szeretem, mindig szeretni fogom!

Azután kilépett az ajtón, a komédiának vége volt.

Kevesen tudták meg a világon, hogy akkor éjszaka egy semmi asszonynyal kevesebb, egy becsületes emberrel több lett.

De hát kit is érdekel az ilyen kicsinyesség?!...

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

XI. tečaj Vu Čakovcu, 1894 2-ga septembra. Broj 35.

S urednikom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:
Kaližara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeči družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajučega činovničkoga družtva“ „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Gospodarstvo.

Fondanje grinte vu deteljišču.

Grinta se najleže sfonda, ako se na zažarenom mestu vužge slama tak, da ne samo klice, nego i žilice ovog biljnog parasita izgore. Vnogi su si na ovaj način pomogli, ali ne zevsema. Saksonsko gospodarsko družtvo izvršilo je vu ljetu 1892. jeden ovakov pokušaj (próbu) o fondanju grinte a da nije naméstih deteljica skvarjena Na jednom deteljišču bilo je na više méstih grinte Koncem meseca septembra, kad je tretja košnja dobljena i detelišče se ponovne zazelenilo, izvršena je próba fondanja grinte na ov način: Negašeno vapno, polije se sumpornom kiselinom tuliko, da se vapno zdrobi i postane drobno kak pepel. Ovim praškom posipana su zaražena města grintom. Próba je izpala vrlo dobro, ar na zaražnih méstah, deteljicah se je oporavila i rasla, a od grinte nije bilo niti traga na tih méstih Ked je isto deteljišče ljeta 1893. pokošeno drugi put, opazila se na drugih méstah grinta, ali je ona hitro sa istim uspjehom sfondana — Na posljedku ova je próba zvršavana na istom deteljišču za vrême najvekše vrućine vu mesecu juliušu, no onda je zginula sa grintom i deteljica.

Stepanje sada (voća).

Vu narodu je zločesta navada, da dozreli sad stèplje (strósi) iz drèva, čim se isto ozledi i tim nije sposobno za čuvanje, a zvun toga nemre se tak drago (skupo) prodati. Pazljive činimo ovim prijatelje narodne, da opomenju narod, da nebi stepali sada, nego da ga nastoje sa drèva pobrati, ar ga je onda moći draže prodati

Luk čerlenes.

Luk čerlenec večkrat prèk zime prepane ili rano na protuljeje preklije. Da ga od toga občuvamo, najbolje je, da ga vu jesen obèsimo nad pečjom, da se dobro osuši. Tak izsušeni luk spravimo na suho mesto, ter i vu aprilu i majušu neče se kliti.

Čuvanje orehov.

Orehe moremo čuveti i ljeto dni, ako im ostavimo zelenu ljusku, ter ih na tenko razastiremo, da se črez kojih četiri do šest tjednov presuše. Ovak osušene orehe spravimo vu pšenične pljeve i na suhu mesto, ter tak budu ostali zdravi i prèk ljeto dni.

Dišeče jabuke.

Večkrat se dogodi, da najljepše jabuke nemaju pravoga mirisa (vugodne duhe). Da im se da vugoden miris, delaju vu južnoj Tirolskoj tak, da jabuke slože vu kišta (fersloge) i to jeden red suhoga bezgovoga cvèta itd. dok nie kišta puna. Onda se frešlog čvrsto zapre i za 4 do 5 tjednov dobiju jabuke vrlo vugoden miris.

Fondanje mišov i štakorov.

Nezdavnja opazil jd profesor Loeffler, da se poljski miši moreju izvrstno fondati bacili mišjeg tifa (Mausetyphus), ter se ova procedura upotrebljava i pri fondanju domačih mišev vu hižah, hambari itd. Vsi miši, koji se zaraze ovim bacillom, pvcirkaju i prenose zarazu na vse ostale miš, vu hiži ili hambaru. Sadržaj bacilla vu jednoj reagentnoj flašici poméša se sa sloju vu jednoj litri vode. Vu toj raztopini razmoči se bèli kruh vu komadih od jeden i pol centimetra, koji se razbiće po najži ili hambaru gde su miši. Već za 8 do 14 danov zbetežaju gotovo vsi mi i ter vsaki dan moreš ih najti gotovo mrtvih na najži ili hamboru, pokehdob se betežni miši počimlju grizti trupla mrtvih mišov, osobito mozga, zaraze se odmah i vu kratkom vremenu pogineju takaj. „Austrijanske poljodelske novine“ vu velike hvale postignute ovim sredstvom rezultate pri fondanju mišov. Mišji bacilluš nije pogibeljen za druge živine, a pokehdob vsi miši pokiblju na polju, a né vu ljuknjah, more se lehko konštatirati, koliko ih je sfondano i nije se bojati, da bi trupla mišov gnjila vu ljuknjah i pod podom hižah.

ZABAVA.

— Posluhni dobar navuk —

— Istinita pripovest —

Pred 10 po priliki leti dosta imučen gospodar Herger Miška tužen dojde dimo iz goric svojih. Zaista ni se badava žalostil. Jer gorice, gde najbolše vino raslo, i koje još njegov otec, koj već počiva vu hladnom grobu sačil, i koje su lepi groš donesle k hiži, vezda su se počele sušiti. Već lani je opazil, da se trsje počelo žutiti i sušiti, ali nije mislil, da bi to bila velika kakova pogibelj i da se vuništi sve.

Sused i kum njegov Čurilla Štef tolikajše ide dimo i pridruži se k svojemu kumu Miški, i veli: Kum, ali smo vragometno, Bog nas je jako pohodil, poginuti nam hoče sve; tu je, još jedno leto tak, pak nebude kaple vina za piti a još menje za prodati. Za ista one vu pijanščinu vučinjene kletve proti Bogu čule su se vu nebesa i nesu mogle ostati bez kaštige. Ako nesmo znali poštuvati božji dar, dakle vzel je Bog od nas. Kaj smo čineči vezda? Zemle su nam dosta slabe, bar da nam seme zraste, težka vremena živimo.

Zlo bude, je dragi kum, ali ja si budem več pomogel, da bude dobro. Ravno prek včera hodil je po seli nekakov židov, i prepovedal, da kak lepi život je tam vu Ameriki i kak je lehko tam obogatiti. Zemlju, marvu sve za badavo dobi se, a niti porcije netreba plačati. Meni je sve jedno gde god živim. Sused moj več prosi dugo vremena, da naj mu prodam svoj grunt, i mislim, da mi bude dobro platil. Prodam sve i otidem s celom familiom vu Ameriku i za par leta dojdem bogat dimo, za rodno mesto se niti najmenje ne žalostim.

Tak spominajuči dostigli su domačega plebanuša, koj je tolikajše iz polja išel dimo. Vu čim se spominate dragi farniki, pita plebanuš? i oni mu su rekli, vu čem su se dogovarali.

Čurilla, Čurilla, vi si vu dobrim ne terete glavu, ako je nesreča vu našim hataru, dakle zato treba ostaviti sve? i otiti vu tudjinu sreču iskat? Dakle ovu lepu domovinu, gde na i stari počivaju vekovečan san, koju su toliko ljubili, bi tako lehko človek ostavil? Ali nije sve zlato što se sveti. Mislite, da tam bez dela moči živeti, moguče pečeni vrabci budu leteli vu usta? ne mislite na to da i tam ima siromakov, moguče više nego pri nas. Vas je za stalno netko na krivi put zapelal, jer ima dosta, koji za svoj hasen vnoge zapelaju vu nesreču. Pazite, da se bez železa ne vlovite, jer za stalno budete oplakali svoj korak potle, ali bude več kesno. Ako več nas je pohodila nesreča nesmimo misliti na to, da kak leži ostavimo rodno mesto; nego da kak si sa marlivostjom brže pomognemo.

Dakle dragi plebanuš, pita Čurilla, čim da si nadomestimo gorice naše, koje su nam više nosile nego imanje?

Čim, pita plebanuš? zasadimo sadovim drevom zemlju jabukami, slivami i drugim. Do vezda nišči se ne sbrigal za ceplenje sado vnoga dreva, ali vezda bi dobro došlo, da imamo vu školi par jezer cepov, da vusadimo celi breg. Kaj mislite, nebi to lepi dohodak nosilo.

Bili, veli Čurilla, ali neje vredno se stem mučiti, imel sam ja par cepov a i vezda imam, ali niti nesam koštal sada šujib Niti se nedozori, več deca sve potrgaju, več mi je dosadilo se mučiti šujimi. Naj mi veruju gosp. plebanuš, pri nas se nesplati saditi cepe.

Žalostno, ako je tak, veli gosp. plebanuš, ali dragi prijatelji, m si tu moči pomoči. Strogo treba kašitgovati takovu djecu, koja kvar delaju. Ako bude svaki sadil, nebude nišči vu tudje diral.

Sredstvo proti senicam.

Sredstvo proti stenicam je vrlo jednostavno ali sigurno. Raztopinom od 7 grama čerlenog kromo kalija vu litri vode škropi se posteljina i drugo pohištvo, pak ih nestane.

KAJ JE NOVOGA?

Program o kraljevu boravku vu septembru.

„Bud. Corr." javlja: Nezdavnja su priobčeni detaili o kraljevu putovanju meseca septembra, koji se naslašu podpuno s istinom. Autentičan program glasi: Njegovo Veličanstvo stiglo bude 2. septembra ob pol 8 vuri vu jutro iz Išla vu Landskorn, gde bude pohodil neke etablisemente i bude nazočen vojnim vježbam. Dne 6. septembra na večer ob 7 vur polazi kralj vu Lemberg, kam dolazi 7. septembra ob 10 vuri 5 minut pred poldan. Stranjski vojni attachei nebudu spreadjali kralja vu Lemberg.

v

Dne 11. septembra na večer ob 8 vuri odhadja kralj iz Lemberga vu Schönbrunu, kam stigne 12. septembra ob 1 vuri 35 minut po poldan. Drugi dan, 13. septembra nazočen bude kralj ob 10 vuri pred poldan odkriću spomenika „na uspomenu oslobodenja Beča od Turakah ljeta 1683." vu stolnoj cirkvi.

Dne 15. septembra ob 8 vuri 13 minut na večer polazi kralj vu Budimpeštu, gde bude vu nedelju 16. septembra o poldan prijel delegacije. Vu ponděljek 17. septembra ob 5 vuri 10 minut putuje kralj iz Budimpešte vu Nagy-Maroš, kam dojde ob 6 vuri 10 minut. Šest minut kesneše stižu onamo iz Beča nadvojvoda Franc Salvator, princ Arnult bavarski i vsi vojni attachei. Ob 12 vuri o poldan polaze vsi vu Balassa-Gyarmat, kamo stižu ob 4 vuri po poldan. Tu bude Njegovo Veličanstvo još istog dana primilo poklonstvo dvorskih dostojanstvenikah, klera, častničtva, oblastih i deputacijah. Dne 18., 19, 20. i 21. septembra bude nazočen kralj velikim vojnim vježbam (manevrom) 4. i 6 sbora ter 21. na večer ob 8 vuri 30 minut odputovati vu Gödöllő na dugši boravek."

Kraljica na Rivieri.

Protusl vna prvešnjoj vésti, da Njezino Veličanstvo kraljica Jalžabeta putuje početkom septembra na Krf, javlja se denes, da je već vse pripravno za odlazek kraljice na Rivieru, gde se ona bude na rtu Martinu kod Mentona nastanila. Kraljicu očekuju onde već 4. ili 5. septembra.

Grofica Eugenija Festetics.

Vu Išlu je vumrla 19. augusta grofica Eugenija Festetics, rodjena grofica Erdődy, vdovica bivšeg mgjarskog ministra grofa Gjure Festeticsa, a poznatog sportsmana grofa Tasila Festeticsa. Bila je 88 ljet stara.

Magjarska magnatska hiža.

Sredinom meseca septembra zestali se budu na poziv predsedničtva magjarske magnatske hiže sjedinjeni odbori pravosudja, gospodarstveni i politički, da večaju o zak. osnovana o recepciji židovah, orsačkih maticah, vjerozakonu děce i slobodi vjeroizpovjesti. Zastupnik na magjarskom saboru, urednik klerikalnoga lista „Magyar Állama, dr. Jožef Hortoványi polagal je pred svojimi galantajskimi zbirači račun o svom zastupničkom delovanju, ter je tim povodom izjavil, da bude on i nadalje ostal nad strankami a pri tom bude odlučnim protivnikom vladinih predlogah za cirkveno-političke zeforme. On vezda nije zato, da se ustroji posebna katolička stranka. Nebude li pako osegurana autonomija katolikah, ter njihovo slobodno pravo razpolaganje s njihovim imetkom i njihovim znutrešnjim odnošajima, onda bude 9 milijunah katolikah prišeiljno, da se sjedine i na političkom polju.

Novi orsački tajnik vu magjarskom ministerstvu znutrešnjih poslov Eduard Reissig rukel je prigodom nastupa svoje dužnosti sakupljenom činovničtvu govor, vu kojom je iztakao potrebu upravne reforme. Nova uprava ima biti osnovana na liberalnih načelih, da se uzmogne razviti občenite slobošćine za ivsakoga pojedinoga gradjana. Budimpeštanske bečke novine govore još uvjek o govoru gjurskoga biškupa Zalka povodom kraljevoga rodjendana, ter oštro osudjuju visokoga cirkvenoga dostojanstvenika, ar da se je usudil osobu Nj. Veličanstva uměšati vu svoju političko-klerikalno kritiku. Govor biškupa Zalke i kardinala Šlaucha medtimtoga dokazaju, da biskupi ni vezda neće mirovati, već da će sborom i tvorom delati proti vpelanju civilnoga braka (ženitbe) vu život, ter se zbog toga obratiti i na samo prestolle (trón us) Bude anda istinita vést nekih klerikalnih novinah, da velika većina kotrigov magjarskoga episkopata stalno odlučila nastaviti najenergičniju akciju proti sankciji zakona o civilnoj ženitbi.

— Povodom previšnjega kraljevog rodjendana držali su dva magjarski biskupi vrlo zanimive govore. Vu obodvem govoru prikazane su cirkveno-političke reforme kakti velika pogibelj po Magjarsku i narod. Velikovaradinski biškup, kardinal Schlauch, rekel je, da je vjerski i narodni kosmopolitizam ne samo pogibeljen po narod, već i po dostojanstvo vladara. — Gjurski biškup Zalka izteknul je, kak je denešnji položaj pogibeljen po Magjarsku ter zaključil svoj govor ovimi rěčmi: Od „je ili né" Nj. Veličanstva ovisi: hoće li vu Magjarskoj biti mir ili ne!

— Vu nedelju polagalo je više magjarskih ablegatov račune o svom zastupničkom delovanju. Malone vsi ablegati bavili su se sa cirkveno-političkimi reformami. Kotrigi stranke neodvisnosti Meško i Šima vindicari su svojoj stranki vsu zaslugu za preobladanje liberalnih osnovah, ar da bi prez nje ostala vlada (kormanj) velikoj manjini. Budimpeštansko novinstvo osobito se bavi govorom, kaj ga je držal pred svojimi izborniki vu Szatmáru ablegat Ugron, koji je kak je poznato akoprem kotrig stranke neodvisnosti, glasuval proti cirkv.-političkim reformam. On je opravdaval svoje stanošte time, da je rekel, da se prvlje svega mora osigurati autonomija katoličke cirkve. Civilska ženitba ruši moral i vjeru. On da je slobodu vjere, ali proti bezvjerstvu. Pri koncu govora je oštro napal vladu i ministra Kalnokyja.

Tako spominajući, dojdu do selu i lepo se oprostiju od gosp. plebanuša.

Gospon plebanuš, koj je naveke se dobro hotel svojim farnikom, premišljava ovaj razgovor, kojeg je imel s Čurillom, i sam vu sebi veli; ipak je čuden naš narod, kad neče uvideti hasnovitost sadovnog dreva. Ja sam samo par let plebanoš ovdi pak kak je lepi vezda moj vrt, kojega sam čisto pustoga našel, kak se veselju deca, kad jim koju jaboku dajem, i beteżniki kojim vu zimi pošlem. Vidiju sve ovo, ipak nečeju saditi slive i jabuke. To nemore dugo tak ostati, ako me bude i truda stojalo, jo ipak budem pokazal, da si človek more pomoći, ako hoće.

Kak je odlučil tak je vučinil Ponajpredi prosil je od občine, da mu da funduš. On to zasadi s cepi i svaku nedelu po blagoslovu s decom ide vu vrt i vuči je cepiti i kak se moraju presadjivati. Stari ljudi su se smejali, jeden drugomu govoril, da je zabadavo svaki trud, ali ipak su potli videli, da je dobro, ako se deca takovog kaj vučiju.

Čurilla on nije hotel posluhnuti pametne reči, nego sve skup je prodal kaj je imel i oprostil se od poznatih preselil vu Ameriku, gde je mislil obogatiti.

Gospon plebanuš svojimi vučeniki je napredoval, odmah drugo leto je imal dve jezere cepov ze razdeliti med farnike, koji su svoje puste gorice vezda s cepi zesadili. Svako leto pomalo zasadjivali s cepi, opazili su, da gosp. plebanuš imaju prav, jer su lepe peneze dobili za jabuke i slive.

Miška Herger Čurillov kum ide jedan put vu varaš po poslu i nije hotel prazen dimo dojti, dan edonese nekaj deci svoji. Ide i hoče kupiti par jabuk, istina i doma ima, ali ipak da budu ove se bole dopale domarom i pita počem trži, čuje da svaka kośta 2 kr. Na ove reči se začudi i veli, to je predrago, dojdite vu moje selo dobite još lepše dve za jedan krajcar, pri nas ima toliko jabuk i sliv, da svinje hranimo šnjimi, jer nemremo prodati jer smo malo predaleko od varaša. Trgovec pita za ime njegovo i sela i zapiše sebi.

Pod jesen zaista dojde trgovec vu selo i pokupi sve jabuke i tak pomalo selo dojde na glas, a ljudi svako leto lepe peneze dobiju za sad, selo pomalo se tak pomagalo i nestalo slamnati krovov, jer su zidane hiže sve.

Jedanput Herger Miška s gosponom plebanušom i drugimi sedi pred svojom hižom i spominaju se za Čurillu Steffa, kad njim mali birov donese jedno pismo iz pošte.

Pismo je malo jako zapečaćeno zato svi veliju gosp. plebanušu; ovo pismo je moralo iz daleka dojti a gosp. plebanuš veli, prav velite, da iz daleka došlo, jer je iz Amerike. Jedan drugomu veli, da moguče piše Čurille Štef, da je obogatio, zato su prosili gospon plebanuša, da neka im pročitaju. Pismo bilo je zaista od Čurille i ovako glasilo.

Dragi moj kum i dober sused!

Najpredi želim da Vas ovi par reči s celom familijom vu najlepšim zdravlju najdu.

Dugo sam premišlaval, da Vam pišem, ali me skorom sram opisati vezdašnji moj stališ. Zakaj sam ne poslušal gospona, plebanuša, da sam posluhnuo, nebi bil tak žalostan moj život vezda, serce me boli daleko vu tudji zemli, među tudjimi ljudi jer kaj su god gospon plebanuš rekli, sve se obistinilo. On koj me nagovorio, da naj samo idem vu svakako je od mene peneze izvabil na toliko, da sam došel vu Ameriku, par forintov mi je samo ostalo a on me ostavil Govoril mi je, da tam dobim badava zemlju, marilu, delo, dobi to sve človek za peneze ako ima.

Kaj dakle, da sam čineči med ljudmi čij jezik nerazmim. Dimo nemorem iti, jer me sram, nemam penez. žena mi se mnogo

Prepadajući varaš.

Luther ov rodni grad (varaš) Eisleben čini se, bude podpuno prepal. Vu blizini varaša nahadja se najmre slano jezero od 4000 mekotah, koje je kupilo mansfeldsko rudarsko družtvo, pokehdob se pod jezerom nahadjaju velike naslage kamenitog vugljenja (lapora). Kak je družtvo započelo radnje za izsusenje jezera, počela se je zemlja vu varašu i okolici tresti ter pucati, ter je vezda već vekši dél hižah popucal (razpokal), dočim su nekoje već zevsema porušene i prepale.

Život za pol litre ruma.

Vu Gramat Neusiedlu na gjurskoj železnici vadljali su se dva dečki. Gustav Brauneber i Ivan Buchner, da Buchner nije mogući izpiti pol litre ruma na du-ak. Pokehdob je Buchner već više put izpelal takov majsterštuk, pristal je na vadlingu i ov put vrlo rado. I zbilja iztrošil je flašu na du ak, ali kak ju je postavil na stol i hotel da prime cênu vadlinge, zrušil se je mrtev na zemlju.

Popevka.

Ljubček tvoj.

Kaj si misli
I kaj želi,
Iskrno ti
O, veli, veli!

Nejma nigdi izvan tebe,
Veruj devo, koja mene
Mogla bi razveseliti,
Ali tuge od daliti.

Ti si meni obečala
Da buš verna mi ostala,
I da od vezda drugoga
Nikad nebudeš ljubila

Ja ču tebi veren biti,
Sve za volju učiniti,
Ako serce uvek tvoje
Ostati če samo moje.

Tak hoče nam ljubav cvasti,
K tomu još i druge slasti,
Koje tebi ja svaki dan
Pribavit sam pripravjan.

*

Na to ljuba odgovori:

Sad ja istom pitam tebe,
Ljubiš li iz serca mene?
Onda nemoj več dvojiti,
Da si moj jedeni ti.

Moje serce, to je tvoje,
Tvoje serce pak je moje,
Moje srce neg bu tvoja,
A tvoja naveke moja.

— — — — — — — —

Jeden drugog tak ljubiju,
Vu gornjim Medjumurju.

Fr. Csárics.

Nekaj za kratek čas.

Gospon: „Kak vidim, frajlica, pijete rado frižko mljeko?“

Frajlica: „Ter kak rado, osobito po ljetu, zato me morete nav k med kravami najti.“

—

Gospon: „Moja l ubljena Helena, budite samo strpljiva. Vaš gospon otec moral bu nam ipak dati svoj blagoslov.“

Frajlica: „Blagoslov je, — ali peneze né!“

—

Gospa (vu štacunu): „Ali to nije nigdar prava elefantova kost!“

Trgovec: „Mislite, da je elefant imel morti folirne zube?“

Gost: „Zakaj Vi ne date vun hititi onoga čoveka, ko, tolko larmu déla?“

Krčmar: »He, moj gospone, pri vezdašnjih zločestih vremenah moramo šparati sa pivci.“

—

Žganica jači i slabi.

Doktor: „Dederte, draga žena, naterite malomu vašemu sineku noge žganicom, i to s dobrom, — to mu bu ojačilo nogice.“

Mužača: „Jeli bu, gospon? A mojemu mužu od žganice noge nekak — — oslabe“.

—

Zlobnik.

Kaj ti hasni, brate,
Zlobne da si: čudi?
Kad preziru tebe,
Prav i tvoji ljudi!

Priredil:
Glád Ferencz.

—

Prisega.

Sudec: „Pak bi se Vi podufali prisegnuti?“

Tolvaj: „Im bi ja rad videl na kaj neb ufal prisegnuti.“

—

Vukradjene hlače. Sudec veli obtuženiku: pokehdob nemore se dokazati, da ste vukrao hlače, rešavate se obtužbe i morete otiti.

Obtuženik samo sed.

„Pak zakaj ne otidete?“

Obtuženik: „Prosim ponizno, tam od zadi stoji onaj gospon, kojem sam hlače vukral, pak se bojim, da nebi je na meni prepoznal“.

—

Skrbliva žena: „Gospon doktor: — muž m vu koziraj leži“

Doktor. „Dobro, idem odmah.“

Žena: „Prosim ponizno još denes nek ne dojdu.“

Doktor: „Zakaj ne?“

Žena: „Jer zutra mogući i kčer dobi, pak onda budu zajedno obedva poradi stroška menjeg vračili.

—

Herško Štef jedanput žalostan dojde dimo iz občinske hiže.

Žena pita: „Kaj ti ipak fali dragi muž?“

Muž: „Kak nebi bil žalostan, kad mi stari budemo morali biti soldati sve 60 leta.

Žena: „No lepi soldat bude s tebe norca se mu napravi. Pak ščim budeš isel vu boj?“

Muž: „S puškum i sablom.“

Žena: „Im za tebe več nemaju orušje takov si“.

Muž: „Pitaš me skim bi lemi šče? daklem s tvojem jezikom, jer pred njim za stalno pobegne neprijatelj.“

—

Suhi jezik.

Putuju dva vandravci, i jedan reče drugomu.

A. Čuješ, imaš ti kaj za jesti?

B. Odgovori, imam suhi jezik.

A. A drugi odgovori, ja pak imam vino.

B. Opet pita, jeli si vnogo donesel, dakle daj, da koštam.

B. Ov pije i nazaj mu daje.

A. Daj dakle suhi jezik,

B. Vezda več nemam, jer sam ga na močil.

Kerleža

—

---

plače po cele noči od žalosti. A ovoj žalosti ja sam zrok. Po vnogi prošnji dobil sam težački posel, da tak od ranog jutra do k-sne večeri teško delajuč, svagdanji kruh priskrbim. Više ne želim bogat postati, veselim se, da imam svagdanji kruh.

Oh, kak bi blagoslivao onaj dan, kad bi stupil vu svoje rodno mesto, i da Vas kum i druge poznate vidim i zagrlim i gosponu plebanošu, koga nesam hotel posluhnuti, ruku kušnem.

Prosim Vas lepo, rečite drugim vu sel-, da nek si od mene vzemeju peldu, jer nek si zapametiju, da je doma bolša korica kruha. nego vu tudjini beli kolač.

Još jedan put Vas sve skupa pozdravljam i prosim, molite se dragomu Bogu, da mi dopusti još jedan put dojti dimo, da bupem bar vumreti mogel vu svojem rodnom mestu.

Vu Ameriki 18..

Čurilla Štef
kum Vaš

Vsi, koji su čuli ovo žalostno pismo do suze su se genuli i odlučili, da budu se skup metali i poslali peneze za put Čurilli za dojti dimo. Došal je srečno dimo Čurilla, ali sav potrt, da su ga komaj pripoznali. Gosp plebanuš veliju vezda, ako smo ga dimo odpelali, naj mu damu i kruh. Ravno je bilo prazno polarrsko mesto, to službu smu dali.

Čurillu stari više put vezda pripoveda vu svojem i selu naveka veli, draga deca kak se budete morali mučiti goder, zato nemislite nigdar ostaviti svoju domovinu.

Selo koje bilo siromaško jer vu gorice prepale, opet je postalo dobro stojeće po nastojaju gosp. plebanuša, čij spomenek još dan danas živi med ljudmi, i blagoslivaju njega mnoga mesta, koj počiva vu črnoj materi zemli vu hladnom grobu.

Zato dragi moj, koj budeš čital ovu istinitu pripovest, jer skojim se to pripetilo on sam mi je to sve prepovedal porabiti, da je dobro naveke posluhnuti poglavare, koji dobro nam hočeju.

Priredil:
Kerleža Ignác.

—